

การพัฒนาเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน : การบริหารนโยบายและเศรษฐกิจความเสมอภาค
DEVELOPMENT OF IMMUNITY THE ADMINISTRATION POLICY AND
ECONOMIC IN EQUALITY

เนตรดาว ขวัญพุทไธ*

บทคัดย่อ

การพัฒนาเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน : การบริหารนโยบายและเศรษฐกิจความเสมอภาค ประเด็นบูรณาการการพัฒนาเสริมสร้างภูมิคุ้มกันการจัดการทรัพย์สิน ขั้นตอนที่ ๑ ขั้นแสวงหาหรือดำเนินธุรกิจด้วยความขยัน ขั้นตอนที่ ๒ ขั้นจัดการทรัพย์สินที่หาได้มาโดยแบ่งออกเป็นส่วนต่างๆ ขั้นตอนที่ ๓ ขั้นใช้สอยทรัพย์สินในสามขั้นตอนอย่างรู้จักคุณค่าคุ้มค่า

การบริหารนโยบายและเศรษฐกิจสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญปัจจัยภายนอกและภายในประเทศที่จะส่งผลกระทบต่อทิศทางการพัฒนาประเทศไทยในอนาคตจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เหมาะสมที่สุดกับสังคมและคุณภาพชีวิตลดปัญหาความเหลื่อมล้ำ

แนวทางการความเสมอภาคลดความความเหลื่อมล้ำ ๔ ด้านคือ ๑) ด้านประโยชน์ต่อภาคธุรกิจ สังคม ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงโอกาสทางเศรษฐกิจผู้ประกอบการ SMEs ให้ประชาชนทั่วไป ๒) ด้านกระจายอำนาจในการซื้อ ๓) ด้านการเข้าถึงบริการทางการแพทย์ ๔) ด้านการเข้าถึงการศึกษา

คำสำคัญ : การพัฒนาการบริหารนโยบายเศรษฐกิจ, พุทธธรรมในการสร้างภูมิคุ้มกัน, การลดความเหลื่อมล้ำ

Abstract

Development of immunity system : the Administration, policy and economic equality. The integrated development of immunity to handle the estate 1. seeking or doing business with diligence 2. handling property can be divided into different parts of, 3. up property in three phases now the entrepreneurs to recognize the value.

---

* นิสิตปริญญาโทหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วังน้อย.

Policy management and economic, circumstances change significant external and internal factors that will affect the future direction of the development Africa needs to determine the most appropriate development strategy to reduce social and quality of life inequality.

The equality reduce inequality four aspects: 1) the benefits to the business sector, social inequality in access to economic opportunities for the SMEs to the general public, 2) the distribution of power in the name 3) of the Access to medical. Physicians 4) the access to education.

Keywords : Development of Administration policy, Buddhist Development immunity, the equality.

บทนำ

การส่งเสริมให้สังคมมีความเสมอภาคและความเท่าเทียมจะเป็นรูปธรรมของสิทธิเสรีภาพเรื่องสังคมไทยอยู่ตรงไหนบนเส้นทางไปสู่ความเสมอภาคและเท่าเทียมตามหลักการประชาธิปไตยเพื่อสร้างสังคมที่เป็นธรรม ปัจจุบันคือทำอะไรให้แนวทางเหล่านั้นมีผลอย่างเป็นรูปธรรมที่สามารถสัมผัสได้ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม หลักนิติธรรมหลักสิทธิมนุษยชนหลักประชาธิปไตยเครื่องมือเหล่านี้คือสังคมไทยมานาน และในปัจจุบันประเทศไทยยังมีปัญหาความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้อยู่มากความไม่เท่าเทียมกัน

วิกฤตเศรษฐกิจและการเงินของโลกที่ผ่านมาได้ส่งผลให้เกิดการปรับเปลี่ยนกฎระเบียบในการบริหารจัดการเศรษฐกิจโลกทั้งด้านการค้า การลงทุน การเงิน สิ่งแวดล้อม และสังคมเพื่อการจัดระเบียบใหม่ที่สำคัญของโลก ครอบคลุมถึงกฎ ระเบียบด้านการค้า และการลงทุนที่เน้นสร้างความโปร่งใสและแก้ปัญหาโลกร้อนมากขึ้น การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ความร่วมมือระหว่างประเทศ และการกำกับดูแลด้านการเงินที่เข้มงวด มากขึ้น พันธกรณีและข้อตกลงเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มาตรการทางการค้าที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาโลกร้อน และกฎระเบียบด้านสังคมมีบทบาทสำคัญมากขึ้น โดยเฉพาะด้านสิทธิมนุษยชน^๑ ที่ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้เกิดความเคารพและรักษาคำศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน กฎ กติกาใหม่เหล่านี้จะเป็นเครื่องมือในการต่อรองทางการค้าที่ผลักดันผู้ประกอบการไทยให้จำเป็นต้องยกระดับการผลิตให้ได้มาตรฐานที่กำหนดเพื่อสามารถแข่งขันได้ ข้อตกลงระหว่างประเทศด้านสิ่งแวดล้อม สิทธิมนุษยชน และธรรมาภิบาลจะเป็นแรงกดดันให้ต้องปรับกระบวนการผลิตที่

^๑สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สรุปลงสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙, (กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี, ๒๕๕๕), หน้า ๒.

คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ให้ความสำคัญกับการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและการสร้างความ เป็นธรรมในการแข่งขันให้สูงขึ้น การปรับตัวเข้าสู่เศรษฐกิจโลกแบบหลายศูนย์กลาง รวมทั้งภูมิภาค เอเชีย ทวีความสำคัญเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมใหม่ อาทิ ฮองกง เกาหลี สิงคโปร์ ไต้หวัน และกลุ่มประเทศอาเซียน ที่มีแนวโน้มเป็นศูนย์กลางการผลิตสินค้าอุตสาหกรรม โลก ขณะที่นโยบายการเปิดประเทศของจีน รัสเซีย พลวัตการขยายตัวของบราซิลและอินเดีย และการเพิ่มขึ้นของชนชั้นกลางในภูมิภาคเอเชียจะเพิ่มกำลังซื้อในตลาดโลก นอกจากนี้ การรวมกลุ่ม เศรษฐกิจที่สำคัญต่อประเทศไทย

การบริหารภาครัฐอ่อนแอ ไม่สามารถขับเคลื่อนการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ อำนาจรัฐถูกใช้เพื่อผลประโยชน์ของคนบางกลุ่ม ความสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐกับภาค ประชาชนและระหว่างประชาชนกับประชาชนในบางพื้นที่มีช่องว่างมากขึ้น ประชาชนมีส่วนร่วมใน การให้ข้อคิดเห็นแต่การมีส่วนร่วมตัดสินใจในระดับนโยบายมีน้อย เจ้าหน้าที่รัฐย่อหย่อนในการ ปฏิบัติตามหน้าที่ การบังคับใช้กฎหมายไม่จริงจัง ขณะที่ดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชันชี้ให้เห็นว่า ยังคงมีการทุจริตประทุติมิชอบและไม่โปร่งใส นำไปสู่ความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรมในมิติ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง ส่งผลกระทบต่อความเชื่อถือของต่างชาติที่มีต่อประเทศไทย^๒ ปัจจุบัน บริบทของการจัดการจัดสรรงบประมาณดำเนินกิจการธุรกิจเข้าสู่ยุคการเปลี่ยนแปลงในอัตราเร่งที่ สูงอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อนในอดีตบทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์ที่จะนำเสนอให้เห็นถึงกระแส แนวความคิดของพัฒนาการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมสร้างวินัยด้านการจัดการทรัพยากรดำเนิน กิจการภาคองค์กรธุรกิจ (SME) ขนาดกลางและย่อมที่มุ่งเน้นลดความเหลื่อมล้ำในสังคม เพื่อ สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นที่การจัดการภาครัฐและเอกชนจะต้องปรับตัวให้สอดคล้องความ ต้องการของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จำเป็นต้องศึกษาพุทธบูรณาการผ่านมิติของทฤษฎี องค์การ รวมถึงแนวความคิดรัฐประศาสนศาสตร์ (Public Administration) ส่งเสริมค่านิยม เสริมสร้างวินัยการจัดการทรัพยากรขององค์กรในเรื่องประสิทธิภาพ การส่งเสริม SMEs กู้เศรษฐกิจ ชาติการพลิกฟื้นเศรษฐกิจของประเทศไทย รวมทั้งแนวทางการพัฒนาต่อไปในอนาคต

ดังนั้นการพัฒนาเสริมสร้างภูมิคุ้มกันการบริหารนโยบายและเศรษฐกิจความเสมอภาค กระบวนการส่งเสริมกิจการให้มีความเชื่อมโยงกันมากขึ้น โดยสร้างความแข็งแกร่งให้ SMEs ซึ่งส่วน ใหญ่ยังมีจุดอ่อนโดยการให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนด้านต่าง ๆ ให้เท่าเทียมกันเน้นกระจายไปสู่ การรวมกลุ่มประชาชน มีความแข็งแกร่งสามารถยืนหยัดและแข่งขันกับสินค้าต่างประเทศได้ก็จะ กลายเป็นรากฐานสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยต่อไป

ความหมาย

การพัฒนาการบริหารนโยบายเศรษฐกิจ หมายถึงการบริหารเศรษฐกิจและนโยบาย พัฒนาประเทศอย่างเป็นระบบด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม อย่างเป็นรูปธรรม

^๒ เรื่องเดียวกัน, หน้า๕.

พุทธธรรมในการเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน หมายถึงบูรณาการเสริมสร้างภูมิคุ้มระดับปัจเจก
ครอบครัว ชุมชน สังคมตามแนวทางพุทธศาสนา

การลดความเหลื่อมล้ำ หมายถึงความสมดุล เสมอภาค ของประชาชน

แนวคิดหลักการพัฒนาการบริหารนโยบาย

ภายใต้สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทั้งภายนอกและภายในประเทศที่จะส่งผลกระทบต่อทิศทางการพัฒนาประเทศไทยในอนาคต จำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เหมาะสม ขณะที่การทบทวนผลการพัฒนาประเทศในระยะที่ผ่านมาสะท้อนปัญหาเชิงโครงสร้างของระบบเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการประเทศที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะยาว ทั้งมีความเสี่ยงในหลายมิติที่อาจทำให้ปัญหาต่างๆ รุนแรงมากขึ้น การพัฒนาประเทศในอนาคต จึงจำเป็นต้องเตรียมพร้อมและสร้างภูมิคุ้มกันของประเทศให้เข้มแข็งภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้อย่างมั่นคงกรอบแนวคิดการพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ จึงมีแนวคิดที่ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๘-๑๐ โดยยังคงยึดหลักการปฏิบัติตาม “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และขับเคลื่อนให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติที่ชัดเจนยิ่งขึ้นในทุกภาคส่วน ทุกระดับ ยึดแนวคิดการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มี “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” มีการเชื่อมโยงทุกมิติของการพัฒนาอย่างบูรณาการ ทั้งมิติตัวคน สังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และการเมือง เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้พร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งในระดับปัจเจก ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ขณะเดียวกัน ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมในกระบวนการพัฒนาประเทศ ดังนั้น ทิศทางการบริหารจัดการประเทศภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง^๓

ดังกล่าว จึงเป็นการใช้จุดแข็งและศักยภาพที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศเพื่อสร้างความเข้มแข็งและรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศที่เน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งของฐานการผลิตภาคเกษตร และการประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ขณะเดียวกัน จำเป็นต้องปรับตัวในการเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจโลกและภูมิภาค ซึ่งประเทศไทยมีพันธกรณีภายใต้กรอบความร่วมมือต่างๆ เพื่อสามารถใช้โอกาสที่เกิดขึ้นและเพิ่มภูมิคุ้มกันของทุนที่มีอยู่ในสังคมไทยได้อย่างเหมาะสม พร้อมก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี ๒๕๕๘ ขณะเดียวกัน^๔

^๓สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สรุปลงสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙, (กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี, ๒๕๕๕), หน้า๗.

^๔สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สรุปลงสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙, (กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี, ๒๕๕๕), หน้า๗.

ปัญหาขาดสภาพคล่องจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทำให้อำนาจซื้อการบริโภคของประชาชนลดน้อยลงเป็นผลให้กิจการ SMEs ต้องชะลอหรือลดการผลิต การจำหน่ายหรือถึงขั้นปิดกิจการไปในที่สุดโดยกลุ่มที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดคือ กลุ่ม SMEs ที่เป็นการรับช่วงการผลิตจากกลุ่มอุตสาหกรรมสนับสนุน ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมขนาดกลางที่ใช้เทคโนโลยีพึ่งพาจากต่างประเทศ เช่น อุตสาหกรรมรถยนต์ เป็นต้น ส่วนกลุ่ม SMEs ที่พึ่งพาตนเองได้และมักจะใช้ภูมิปัญญาไทยเป็นพื้นฐานมาจากครอบครัวจะสามารถดำรงธุรกิจอยู่ได้ เนื่องจากกลุ่มนี้จะไม่มีความคล่องตัวในเรื่องการจัดการ เทคนิคการผลิต การจำหน่าย ซึ่งมักจะมี ความยืดหยุ่นในการปรับตัว เพื่อรับมือกับภาวะวิกฤติเศรษฐกิจได้ดีกว่า กลุ่ม SMEs ที่รับช่วงการผลิตจากบริษัทอุตสาหกรรมขนาดใหญ่และขนาดกลาง แต่อย่างไรก็ตามกลุ่ม SMEs โดยทั่วไปก็ยังได้รับผลกระทบจากอำนาจซื้อและการบริโภคที่น้อยลงของประชาชน และมีปัญหาคือสภาพคล่องทางการเงิน ที่กระจายไปทั่วระบบเศรษฐกิจหากภาครัฐไม่ยื่นมือเข้าไปช่วยเหลือ ผู้ประกอบการ SMEs เหล่านี้ก็จะทยอยปิดกิจการไปเรื่อย ๆ กระทั่งกลายเป็นปัญหาเรื้อรังทางเศรษฐกิจและส่งผลกระทบต่อปัญหาสังคมในที่สุด^๕

ความสำคัญของ SMEs ต่อระบบเศรษฐกิจ SMEs คือ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นวิสาหกิจที่มีความเหมาะสม มีความคล่องตัวในการปรับสภาพให้เข้ากับสถานการณ์ทั่วไปของประเทศอีกทั้งยังเป็นวิสาหกิจที่ใช้เงินทุนในจำนวนที่ต่ำกว่าวิสาหกิจขนาดใหญ่ และยังช่วยรองรับแรงงานจากภาคเกษตรกรรมเมื่อหมดฤดูกาลเพาะปลูก รวมถึงเป็นแหล่งที่สามารถรองรับแรงงานที่เข้ามาใหม่เป็นการป้องกันการอพยพของแรงงานเข้ามาหางานทำในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งช่วยกระจายการกระจุกตัวของโรงงานกิจการวิสาหกิจในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลไปสู่ภูมิภาค ก่อให้เกิดการพัฒนาความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจทั้งในส่วนภูมิภาคและของประเทศอย่างยั่งยืนต่อไป กล่าวโดยสรุป SMEs มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ คือ ๑. ช่วยการสร้างงาน ๒. สร้างมูลค่าเพิ่ม ๓. สร้างเงินตราต่างประเทศ ๔. ช่วยประหยัดเงินตราต่างประเทศ โดยการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าจากต่างประเทศ ๕. เป็นจุดเริ่มต้นในการลงทุนและสร้างเสริมประสบการณ์ ๖. ช่วยเชื่อมโยงกับกิจกรรมขนาดใหญ่ และภาคการผลิตอื่น ๆ เช่น ภาคเกษตรกรรม ๗. เป็นแหล่งพัฒนาทักษะฝีมือ

การพัฒนาบทบาทที่เหมาะสมของภาครัฐในการจัดสรรทรัพยากร

ประการแรก รัฐบาลมีลักษณะที่มองแต่ประโยชน์ในระยะสั้น (Short sightedness) โดยมองข้ามผลเสียของการกีดกันเนื่องจากไม่มั่นใจว่าจะได้รับการเลือกตั้งกลับมาเป็นรัฐบาลในสมัยหน้า ประการที่สอง งบประมาณเป็นทรัพยากรที่ทุกรัฐบาลใช้ร่วมกัน ดังนั้นในช่วงที่เศรษฐกิจดี รัฐบาลที่อยู่ในอำนาจย่อมมีแรงจูงใจที่จะใช้รายได้ให้หมดแทนการเก็บออมเงินไว้เพื่อช่วงเศรษฐกิจขาลงในภายหน้า ในขณะที่เดียวกัน ในช่วงเศรษฐกิจขาลงรัฐบาลก็ไม่เรื้อรังที่จะกีดกันเพื่อกระตุ้น

^๕ ISMED สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, **นิยาม SMEs**, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.ismed.or.th/> [เข้าถึงเมื่อ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๗].

เศรษฐกิจให้รัฐบาลต่อไปชำระ ประการที่สาม รัฐบาลมักต้องการใช้งบประมาณตามดุลยพินิจของตนเองมากที่สุด การใช้ว่างงบประมาณจึงมักเป็นไปไปในทิศทางเดียวกับวัฏจักรของเศรษฐกิจ (Pro-cyclical fiscal policy) กล่าวคือ ยังมีเงินมากยังมีโครงการมากแทนการดำเนินนโยบายการคลังแบบปรับเสถียรภาพโดยอัตโนมัติ (Automatic stabilizer) เพื่อลดความผันผวนของดุลการคลัง^๖ บทความครั้งนี้ได้มองว่าการศึกษาการจัดสรรงบประมาณของภาครัฐในระดับปฏิบัติว่ามีบทบาทในการสร้างความแข็งแกร่งของเศรษฐกิจไทยในระยะยาวได้เพียงใด โดยเลือกศึกษากรณีของการใช้ว่างงบประมาณเพื่อส่งเสริมการเข้าถึงสินเชื่อของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ผ่านธนาคารเฉพาะกิจของรัฐ (SFI) ซึ่งมีลักษณะที่เป็นมาตรการกึ่งการคลัง (quasi fiscal policy) ดังนั้นรัฐจึงมีบทบาทสำคัญในการปิดช่องว่างทางการเงินบูรณาการในรูปแบบการเลือกสาธารณะ

รูปแบบการเลือกสาธารณะ (Public Choice Model) ซึ่งนักบริหารจะต้องเข้าใจความต้องการของสาธารณะ เข้าใจโครงการทางเศรษฐกิจ และนำเอาหลักนโยบายและเศรษฐกิจเข้ามาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากร วัสดุ และบุคคล ซึ่งนักบริหารจะต้องย้ำเน้นการบริหารมวลชนอย่างเป็นธรรม และองค์กรของรัฐจะต้องบริการประชาชนในลักษณะผู้รับใช้ประชาชน มิใช่ นายประชาชน และขณะเดียวกันได้พัฒนาระบบธุรกิจ สินค้าให้มีคุณภาพ เพื่อประชาชนจะได้มีทางเลือกมากขึ้น^๗

ทฤษฎีและทฤษฎี	เน้นประจักษ์หน่วยวิเคราะห์	ลักษณะของกิจกรรม	คุณค่าที่ได้รับ
รูปแบบทางเลือกสาธารณะ - โอสโตรอม - ปูเซเมนและตุลลือคโอสัน - มิทเซลยัง - นิคานัน	องค์การ ความสัมพันธ์ของลูกค้า การกระจายสินค้า สาธารณะ โครงสร้างของ กลุ่มมนุษย์ที่เหลื่อมกัน ภาครัฐเช่น การตลาดกลุ่มรับบริหารและขนาดของการกระจายการบริหารสาธารณะการกระจายผู้นำและการ	ปฏิเสธระบบราชการ ใช้ตรรกของทางเศรษฐกิจศาสตร์การบริหารสาธารณะ วิเคราะห์ในระดับสูง อนุมาณการตลาดทำสัญญา การกระจายอำนาจและการต่อรอง	ทางเลือกของประชาชนการบริหารทรัพย์สินที่เท่าเทียมกัน กับการแข่งขัน เน้นสัมฤทธิ์ผล(Result basemarket model) เน้นตัวแบบการตลาด และใช้หลักเศรษฐศาสตร์ในการวิเคราะห์นโยบายมากขึ้น

^๖ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, โมเดลใหม่การพัฒนา : บทบาทที่เหมาะสมของภาครัฐในการจัดสรรทรัพยากร. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://tdri.or.th/tdri-insight/yearend๒๐๑๓-roles-of-government/> [เข้าถึงเมื่อ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๗].

^๗ บุญทัน ดอกไธสง, ขอบข่ายรัฐประศาสนศาสตร์ยุคโลกาภิวัตน์, (กรุงเทพมหานคร : ปัญญาชน, ๒๕๕๓), หน้า๘๑.

	บริการการค้าการ ประกอบการติดต่อ		

กล่าวได้ว่า การนำเอาหลักนโยบายและเศรษฐกิจเข้ามาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง
ทรัพยากร เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงสินเชื่อของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ตามกรอบ
รูปแบบการเลือกสาธารณะ (Public Choice Model) เพื่อปากท้องของประชาชนเน้นทางเลือกของ
ประชาชนการบริหารทรัพยากรที่เท่าเทียมกัน กับการแข่งขัน เน้นสัมฤทธิ์ผล(Result basemarket
model) เน้นตัวแบบการตลาด และใช้หลักเศรษฐศาสตร์ในการวิเคราะห์นโยบายมากขึ้น

การลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ประเด็นเมื่อกล่าวถึงความเหลื่อมล้ำในด้านต่างๆ ของ
สังคมได้เห็นว่ายังมีความไม่เท่าเทียมกันอีกมากมาย ในบทความครั้งนี้โดยเฉพาะความเหลื่อมล้ำด้าน
รายได้ และเสริมสร้างวินัยการจัดการทรัพยากร ปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมไทย
ปัจจุบัน ทั้งนี้โอกาสในการแสวงหาความรู้และการพัฒนาตนเองอันนำไปสู่ความเหลื่อมล้ำในเรื่อง
การสร้างความก้าวหน้า และรายได้ของบุคคล อันจะนำไปสู่ความเหลื่อมล้ำด้านต่างๆ เช่นอำนาจใน
การซื้อ การเข้าถึงบริการทางการแพทย์ การเข้าถึงการศึกษา เป็นต้น ดังนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาโดย
ภาพรวมความเหลื่อมล้ำด้านเศรษฐกิจ มนุษย์ส่วนใหญ่จึงต้องทำงานเพื่อให้มีรายได้เสริมสร้างวินัย
การจัดการทรัพยากร

วิชัย อุตสาหจิตและจุฑามาศ แก้วพิจิตร ได้ศึกษาวิจัยเรื่องลักษณะขององค์การแห่ง
ความสุขที่เกี่ยวข้องกับความเหลื่อมล้ำในองค์การ และเพื่อศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ขององค์การแห่ง
ความสุขที่ส่งผลต่อการลดความเหลื่อมล้ำทั้งในองค์การและในด้านอื่นๆ ของสังคม พบว่า ความ
เหลื่อมล้ำมีลักษณะเป็นเหมือนลูกโซ่ โดยความเหลื่อมล้ำภายในและภายนอกองค์การมี
ความสัมพันธ์กัน ความเหลื่อมล้ำในองค์การแบ่งเป็น ๒ ประเภทคือ ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ และ
ความเหลื่อมล้ำที่ก่อให้เกิดช่องว่างระหว่างพนักงาน การเป็นองค์การแห่งความสุขสามารถช่วยลด
ความเหลื่อมล้ำดังกล่าวได้ โดยลดความความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ด้วยการตอบสนองความต้องการ
พื้นฐาน และลดความเหลื่อมล้ำที่ก่อให้เกิดช่องว่างระหว่างพนักงาน ด้วยวิธีต่าง ๆ คือ ๑) การ
พัฒนาความรู้ ความสามารถ ๒) การสร้างสัมพันธภาพในองค์การ ๓) การสร้างการยอมรับพนักงาน
๔) การบริหารจัดการ ๕) การสร้างวัฒนธรรมองค์การ ๖) การสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงาน
และ ๗) ภาวะผู้นำที่ดี^๘ นอกจากนี้องค์การแห่งความสุขยังสามารถลดความเหลื่อมล้ำด้านอื่น ๆ ของ
สังคมได้ โดย ๑) การไม่ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำในองค์การ ๒) การลดความเหลื่อมล้ำในองค์การ
๓) การมีความรับผิดชอบต่อสังคม และการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

^๘ วิชัย อุตสาหจิตและจุฑามาศ แก้วพิจิตร, องค์การแห่งความสุขกับความเหลื่อมล้ำในสังคม,
วารสารพัฒนบริหารศาสตร์, ปีที่ ๕๓ ฉบับที่ ๑ (๒๕๕๖) : ๖๗.

ดังนั้น การลดความเหลื่อมล้ำในระดับสังคม องค์กรและครอบครัวจัดเป็นองค์กรเช่นกัน เมื่อศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์กรและระดับสังคมคือ ลดความเหลื่อมล้ำด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมโดยมาตรการของรัฐบาลเพื่อปรับลดความเหลื่อมล้ำมีความขัดแย้งกับหลักประสิทธิภาพ

นโยบายรัฐบาลกับการลดความเหลื่อมล้ำ การลดความเหลื่อมล้ำถือเป็นประเด็นสำคัญที่หลายๆ ประเทศทั่วโลกให้ความสำคัญ โดยมาตรการของรัฐบาลเพื่อปรับลดความเหลื่อมล้ำมีความขัดแย้งกับหลักประสิทธิภาพในทางเศรษฐศาสตร์ ในความเป็นจริงนั้น ทรัพยากรอาจถูกจัดสรรผ่านกลไกบางอย่างไปสู่ผู้ที่มีความสามารถสูง เพื่อนำไปสร้างผลประโยชน์ระดับสูงสุดให้กับสังคม จากนั้น สังคมอาจอาศัยรัฐบาลในการทำหน้าที่จัดสรรผลตอบแทนจากทรัพยากรดังกล่าวบางส่วนไปให้แก่ผู้ที่มีความสามารถต่ำกว่า ผ่านเครื่องมือบางอย่างของรัฐบาล อาทิ การจัดเก็บภาษีและโครงการใช้จ่ายต่างๆ ของรัฐบาล^๙ เป็นต้น ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ได้แก่ ควรส่งเสริมการเข้าถึง ให้แก่ประชาชนทั่วประเทศรวมถึงผู้ด้อยโอกาสให้ครอบคลุม ทั้งถึง เพียงพอลดปัญหาความเหลื่อมล้ำ ถึงประเด็นสำคัญที่ยังคงเหลืออยู่เกี่ยวกับทางเลือกอยู่ที่สัดส่วนในการจัดแบ่งผลประโยชน์ระหว่างผู้ที่มีความสามารถสูง ที่ได้ครอบครองทรัพยากร และผู้ที่มีความสามารถต่ำ ที่ไม่ได้ครอบครองทรัพยากรดังกล่าว ในกรณีที่ผลประโยชน์ส่วนใหญ่ตกอยู่กับผู้ที่มีความสามารถสูง ผลประโยชน์ดังกล่าวจะเป็นแรงจูงใจสำคัญที่ทำให้ผู้ที่มีความสามารถสูงพยายามสร้างผลประโยชน์จากทรัพยากรที่ครอบครองให้มากที่สุด ในขณะที่ ในกรณีที่ผลประโยชน์ในสัดส่วนเพียงเล็กน้อยเท่านั้นที่ตกอยู่กับผู้ที่มีความสามารถสูง ก็จะทำให้ผู้ที่มีความสามารถสูงดังกล่าวขาดแรงจูงใจในการพยายามนำทรัพยากรไปหาผลประโยชน์ต่อไป

ในอีกด้านหนึ่ง ดำเนินการจัดสรรผลประโยชน์ระดับสูงให้กับผู้ที่มีความสามารถต่ำจะยิ่งปรับลดแรงจูงใจในการทำงานรวมถึงแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองของผู้คนกลุ่มนี้ เนื่องจากอาจได้รับการจัดสรรผลประโยชน์ที่เพียงพออยู่แล้ว ไม่ต้องพยายามทำงานหรือพัฒนาตนเองเพิ่มเติมเพื่อให้ได้รับเลือกเป็นผู้ครอบครองทรัพยากรในอนาคตแต่อย่างใด โดยระดับการใช้มาตรการเพื่อลดความเหลื่อมล้ำของรัฐบาลมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความต่อเนื่องของอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างชัดเจน นอกจากนี้ ความต่อเนื่องของอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจดังกล่าวยังให้น้ำหนักของผลกระทบเหนือกว่าการเติบโตในระดับสูงเป็นครั้งคราวของประเทศด้วย ซึ่งทำให้ในที่สุดแล้ว ระดับการใช้มาตรการลดความเหลื่อมล้ำของรัฐบาลมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในระยะปานกลางถึงระยะยาว ถึงแม้ว่าระดับการใช้มาตรการเพื่อลดความเหลื่อมล้ำจะมีความสัมพันธ์เชิงลบเล็กน้อยกับการเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะสั้นก็ตาม

^๙ไทยพับลิก้า, นโยบายรัฐบาลกับการลดความเหลื่อมล้ำ, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : www.thaipublica.org, [เข้าถึงเมื่อ เข้าถึงเมื่อ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๗].

ดังนั้นแนวทางลดความความเหลื่อมล้ำสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายประชากรยากจนของประเทศรายพื้นที่ การกระจายได้สู่ประชาชนฐานรากอย่างเป็นระบบ สร้างชุมชนต้นแบบด้านการพัฒนารายได้อย่างยั่งยืน สร้างจิตสำนึกด้านการช่วยเหลือตนเอง เสริมสร้างวินัยการจัดการทรัพยากร แนวทางลดความความเหลื่อมล้ำ ๔ ด้าน คือ

๑) ด้านประโยชน์ต่อประชาชนและภาคธุรกิจ สังคมและคุณภาพชีวิตลดปัญหา ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงโอกาสทางเศรษฐกิจเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของผู้ประกอบการ SMEs และประชาชนทั่วไป

๒) ด้านอำนาจในการซื้อ

๓) ด้านการเข้าถึงบริการทางการแพทย์

๔) ด้านการเข้าถึงการศึกษา

อันจะนำไปสู่ความเหลื่อมล้ำด้านต่างๆ แห่งความสุขสามารถช่วยลดความเหลื่อมล้ำ ผลลัพธ์แห่งความสุขยังช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมในมิติต่าง ๆ คือ ความเหลื่อมล้ำด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านความรู้

การบูรณาการเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน

การพัฒนาการจัดการทรัพยากรหรือกระบวนการที่นับเนื่องด้วยทรัพยากรอย่างเป็นรูปธรรม และมีแบบแผน บทความครั้งนี้ได้บูรณาการเห็นการวางแผนเป็นรากฐานที่สำคัญของการสร้างความสำเร็จในการบริหาร ความสำเร็จขององค์กรทั้งหลายจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อใช้แผน เป็นเข็มทิศหรือแนวทางไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการ ดังนั้นการวางแผนกำหนดความต้องการสินทรัพย์กับการดำเนินงานจึงเป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการควบคู่กันไป นั่นแสดงให้เห็นว่า ในการจัดทำแผนงานหรือโครงการอะไรก็แล้วแต่ ผู้บริหารจะต้องกำหนดให้ได้ว่า แผนงานหรือโครงการนั้นต้องการ “สินทรัพย์” ที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินงานอะไรบ้าง เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ กระบวนการวางแผนการปฏิบัติงานเริ่มต้นจาก (๑) การกำหนดผลลัพธ์หรือจุดมุ่งหมายเป็นอันดับแรก จากนั้นจะตามด้วย (๒) การกำหนดผลงานหรือวัตถุประสงค์แล้วจึงตามด้วย (๓) การกำหนดกระบวนการหรือวิธีการ และ (๔) การกำหนดทรัพยากร

การดำเนินการวางแผนที่มีประสิทธิภาพ จะเป็นการทำงานเพื่อให้ได้ผลงานที่ดีโดยการใช้ทรัพยากรที่ประหยัด นั่นแสดงให้เห็นว่าในการจัดทำแผนงาน โครงการต่างๆจะต้องแสดงให้เห็นถึงความต้องการ “สินทรัพย์” ที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ และหากต้องการให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากที่สุดก็จำเป็นต้องจัดหา “สินทรัพย์” ที่มีปริมาณ คุณภาพ ราคาที่เหมาะสมและได้มาในเวลาที่ต้องการใช้ ดังนั้น คำว่า “ประหยัดมากที่สุด” มิได้หมายถึง ใช้สินทรัพย์ให้น้อยที่สุด แต่เป็นการแสดงให้เห็นถึงการใชสินทรัพย์ให้เต็มศักยภาพของสินทรัพย์นั้นๆ ดังนั้นในการดำเนินการจัดหามาซึ่งสินทรัพย์เพื่อใช้ในการดำเนินงานในกิจกรรมต่างๆขององค์กร ควรคำนึงถึงประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

๑) สินทรัพย์ที่ต้องการนำมาใช้งานชนิดนั้นมีอยู่เดิมบ้างหรือไม่ สภาพเป็นอย่างไร

๒) หากสินทรัพย์นั้นมีอยู่เดิม ต้องพิจารณาว่ามีการใช้งานเต็มศักยภาพหรือไม่

๓) สามารถใช้สินทรัพย์ชนิดนั้นร่วมกับโครงการอื่นได้หรือไม่

๔) แล้วจึงจะมาพิจารณาว่า จำนวนสินทรัพย์เหล่านั้นมีความจำเป็นต้องจัดหาเพิ่มเติมจำนวนเท่าใด

ดังนั้นบูรณาการพัฒนาการจัดการทรัพย์สินจะต้องแสดงให้เห็นถึงความต้องการ “สินทรัพย์” ที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ และหากต้องการให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากที่สุดก็จำเป็นต้องจัดหา “สินทรัพย์” ที่มีปริมาณ คุณภาพ ราคาที่เหมาะสมและได้มาในเวลาที่ต้องการใช้ ตรงกับ คำว่า “ประหยัดมากที่สุด” มิได้หมายถึง ใช้สินทรัพย์ให้น้อยที่สุด แต่เป็นการแสดงให้เห็นถึงการใช้อย่างเต็มศักยภาพของสินทรัพย์นั้นๆ

การพัฒนาเพื่อประโยชน์ตน เป็นการพัฒนาในระดับพื้นฐานสามารถนำไปพัฒนามนุษย์ได้หมดทุกคน ซึ่งหมายถึงการบรรลุจุดหมายแห่งชีวิตของตน เน้นการพึ่งตนได้ในทุกระดับและเพื่อความเป็นผู้พร้อมที่จะช่วยเหลือผู้อื่น^{๑๐} ผู้ซุกพาให้คนอื่นเคลื่อนไหวหรือกระทำการในทิศทางที่ผู้นำกำหนดเป้าหมายไว้หลายคนมีบทบาทเป็นผู้นำกันอยู่แล้ว เช่น เป็นผู้นำองค์กร ผู้นำสมาคม ผู้นำวัด และแม้กระทั่งหัวหน้าครอบครัวก็จัดว่าเป็นผู้นำ ปัญหาของผู้นำก็คือทำอย่างไรจะให้เป็นที่ยอมรับของผู้ตาม^{๑๑} สิ่งที่จะต้องทำควบคู่กันไปก็คือการเปลี่ยนโครงสร้างและระบบต่าง ๆ ให้เป็นไปในทางส่งเสริม ให้เป็นจริง กล่าวคือ ระบบเศรษฐกิจ ส่งเสริมให้เกิดการกระจายรายได้อย่างยุติธรรม ไม่ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจนเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งปกป้องผู้ยากไร้จากการเอาเปรียบของผู้มีอำนาจทางเศรษฐกิจ ผู้คนมีโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรสาธารณะหรือของรัฐอย่างเท่าเทียมกัน มีปัจจัยในการผลิตและดำรงชีพขั้นพื้นฐาน เป็นต้น กล่าวคือจะต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนาชีวิตทั้ง ๔ ด้าน คือ กาย ความประพฤติ จิต และปัญญา

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) ได้กล่าวไว้ถึงหลักโภควิภาคไว้ในหนังสือพจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรมว่า โภควิภาค ๔ การแบ่งโภคเป็น ๔ ส่วน หลักการแบ่งทรัพย์สินโดยจัดสรรเป็น ๔ ส่วน^{๑๒} คือ

๑) เอเกน โภเคน ภูณเชยย ได้แก่ แบ่ง ๑ ส่วน สำหรับใช้จ่ายเลี้ยงตน เลี้ยงครอบครัว เลี้ยงคนที่ควรบำรุงเลี้ยงและทำประโยชน์การจัดแบ่งเงินส่วนนี้ไว้ก็เพื่อใช้จ่ายภายในบ้าน การเลี้ยงดูครอบครัว การเลี้ยงดูบุพพการี หรือบุคคลที่อยูในการดูแลของผู้ถือทรัพย์สิน เป็นส่วนสร้างเสริมคุณภาพชีวิตคือตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานของร่างกาย

^{๑๐} พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ, พิมพ์ครั้งที่ ๑๑, (กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒), หน้า ๕๙๙.

^{๑๑} พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), พุทธวิธีบริหาร, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙), หน้า ๒๖-๒๗.

^{๑๒} พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม, พิมพ์ครั้งที่ ๑๒, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖), หน้า ๑๒๘.

๒) ทวีติ กมภ์ นโยบาย ได้แก่ แบ่ง ๒ ส่วนสำหรับใช้เป็นทุนประกอบการงานลงทุน ประกอบอาชีพ ที่สุจริตเป็นส่วนที่จัดแบ่งไว้เพื่อการทำธุรกิจการงาน เพื่อเป็นทุนในการประกอบ อาชีพที่จัดไว้ ๒ ส่วนนั้นเพราะให้ความสำคัญว่าการลงทุนเพื่อประกอบธุรกิจการงาน จัดว่าเป็นการ พัฒนาอาชีพให้ก้าวสู่ระดับที่สูงขึ้น และเมื่อระดับหน้าที่การงานก้าวหน้ามากขึ้น ก็เป็นปัจจัย ส่งเสริมและสนับสนุนให้การจัดสรรส่วนอื่นๆ พัฒนามากขึ้นด้วย การจัดสรรทรัพย์สินส่วนนี้เองที่จะ เป็นตัวชี้วัดการพัฒนายกระดับฐานะให้ก้าวขึ้นสู่ระดับที่สูงขึ้นได้ เพราะหากมีอาชีพการงานหรือทุน ในการประกอบอาชีพที่ขัดสน การจัดสรรทรัพย์สินเพื่อใช้ในกิจกรรมอื่นๆ ย่อมอึดขัดขัดสนไปด้วย

๓) จตุตถฉก นิชาเปยย ได้แก่ แบ่งส่วนที่สี่ สำหรับเก็บไว้ใช้ในคราวจำเป็นเร่งด่วน คือ การจัดสรรทรัพย์สินไว้เพื่อใช้ในคราวฉุกเฉิน หรือเหตุการณ์ที่ไม่ได้คิดหรือวางแผนไว้ล่วงหน้า เช่น การ เจ็บไข้ได้ป่วย หรืออุบัติเหตุ เป็นต้น ทั้งนี้การจัดสรรทรัพย์สินส่วนนี้ไว้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งเมื่อ เหตุการณ์เร่งด่วนนั้นเกิดขึ้น การดำเนินการช่วยเหลือจะเป็นไปได้โดยสะดวกรวดเร็วขึ้น ซึ่งหากขาด การจัดสรรส่วนนี้แม้จะสามารถดำเนินการได้ แต่ก็อาจเป็นอุปสรรคจนอาจไม่ทันเวลาก็เป็นได้

หลักความพอประมาณ พอดี หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดย ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่นการผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ หลักของการ พอประมาณ ๕ ประการ^{๑๓}คือ

๑) พอประมาณ (พอดี) ด้านจิตใจ คือ เข้มแข็ง มีจิตสำนึกที่ดี เอื้ออาทร ประณีประนอม นึกถึงประโยชน์ส่วนรวม

๒) พอประมาณ (พอดี) ด้านสังคม คือช่วยเหลือเกื้อกูล รู้รักสามัคคี สร้างความ เข้มแข็ง ให้ครอบครัวและชุมชน

๓) พอประมาณ (พอดี) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือรู้จักใช้และจัดการ อย่างฉลาดและรอบคอบและเกิดความยั่งยืนสูงสุด

๔) พอประมาณ (พอดี) ด้านเทคโนโลยี คือรู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและสอดคล้อง ต่อความต้องการเป็นประโยชน์ต่อสภาพแวดล้อมและเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและพัฒนาจากภูมิ ปัญญาชาวบ้านก่อน

๕) พอประมาณ (พอดี) ด้านเศรษฐกิจ คือเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย ดำรงชีวิต อย่าง พอควร พออยู่ พอกินสมควรตามอัตตภาพและฐานะของตน

ดังนั้นเหตุผลโดยพิจารณาจากปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น จากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ เมื่อพูดถึงคำว่าเหตุผล หรือมีเหตุผล มันจึงโยงไปถึงคำอื่นๆ ในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยทุกๆ คำคือโยงกับคำว่า พอเพียง พอประมาณ พอมี พอกิน พอใช้ โยงกับคำว่า มีภูมิคุ้มกันอย่างเหมาะสม

^{๑๓} ประดิพันธ์ อุปรมัย,รศ.ดร., สร้างทีมงานตามหลักคิดเศรษฐกิจพอเพียง, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๑), หน้า ๒๒.

กล่าวได้ว่าการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอนและขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคมสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

๖.การพัฒนาหลักพุทธธรรมเสริมสร้างวินัยการจัดการทรัพย์สิน

การจัดสรรงบประมาณในการทำกิจกรรม CSR เชิงพุทธขององค์กรธุรกิจ การดำเนินกิจการภาคธุรกิจเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาทรัพย์สินมาเพื่อองค์กรบริษัทของตน และในการที่จะจ่ายออกไปซึ่งแนวคิดนี้มีอยู่ในทางพระพุทธศาสนา ที่เกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินหรือกระบวนการที่นับเนื่องด้วยทรัพย์สินอย่างเป็นรูปธรรมและมีแบบแผนขั้นตอนซึ่งมีคล้ายกันในหลักการปรากฏอยู่ในพระไตรปิฎกก่อนแล้วเพียงแตกต่างกันในรายละเอียดของ^{๑๔}ด้านการจัดการทรัพย์สินถือเป็นกำลังทรัพย์สินเงินทองที่ทางบริษัทธุรกิจจะดำเนินกิจกรรม สามารถแบ่งได้ ๓ ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ ๑ ขั้นแสวงหาหรือดำเนินธุรกิจ บริษัทธุรกิจแสวงหานี้สอดคล้องกับหลักทฤษฎีธัมมิกัตถะประโยชน์ที่เน้นกระบวนการหาทรัพย์สินประกอบด้วยการขยันหา รักษา เลี้ยงชีพแต่พอเหมาะและคบกับกัลยาณมิตร

ขั้นตอนที่ ๒ ขั้นจัดการทรัพย์สินที่หาได้มาเป็นกำไรบริษัทธุรกิจจัดการทรัพย์สินที่หาได้ ออกเป็น ๔ ส่วนหลักๆ เหมือนกับหลักโภควิภาค คือ

- ๑) รับผิดชอบต่อสังคมให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียใช้จ่ายเลี้ยงบริษัทเลี้ยงคนที่ควรบำรุงและทำประโยชน์ทำบุญ
- ๒) จัดเก็บไว้เป็นทุน ๒ ส่วนใช้ลงทุนประกอบกิจการงาน และ
- ๓) อีก ๑ ส่วนเก็บไว้ใช้ในคราวจำเป็นนี้ถือว่าเป็นหลักการแบ่งทรัพย์สินโดยจัดสรรเป็น ๔ ส่วนตามหลักโภควิภาค

ขั้นตอนที่ ๓ การใช้สอยทรัพย์สิน เป็นการใช้สอยด้วยการคำนึงถึงหลักการ ใช้ได้มาแล้วเลี้ยงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียใกล้เคียงและสังคมรอบข้างให้เป็นสุข แจกจ่ายแบ่งปันและใช้ทำกรรมดี โดยมีการใช้สอยทรัพย์สินตามหลักพระพุทธศาสนา เช่น เลี้ยงตัว มารดาบิดา บุตรภรรยา และคนในปกครองทั้งหลายให้เป็นสุข บำรุงมิตรสหายและผู้ร่วมกิจการงานให้เป็นสุขใช้ป้องกันภัยอันตราย ทำพละ ๕ อย่าง คือ ญาติพละ สงเคราะห์ญาติ อดิตพละ ต้อนรับแขก ปุพพเปตพละ ทำบุญอุทิศให้ผู้ล่วงลับ ราชพละ บำรุงราชการ ด้วยการภาชีอากร เป็นต้น และเทวดาพละ ถวายเทวดา คือสักการะบำรุงหรือทำบุญอุทิศสิ่งที่เคารพบูชาตามความเชื่อถือ

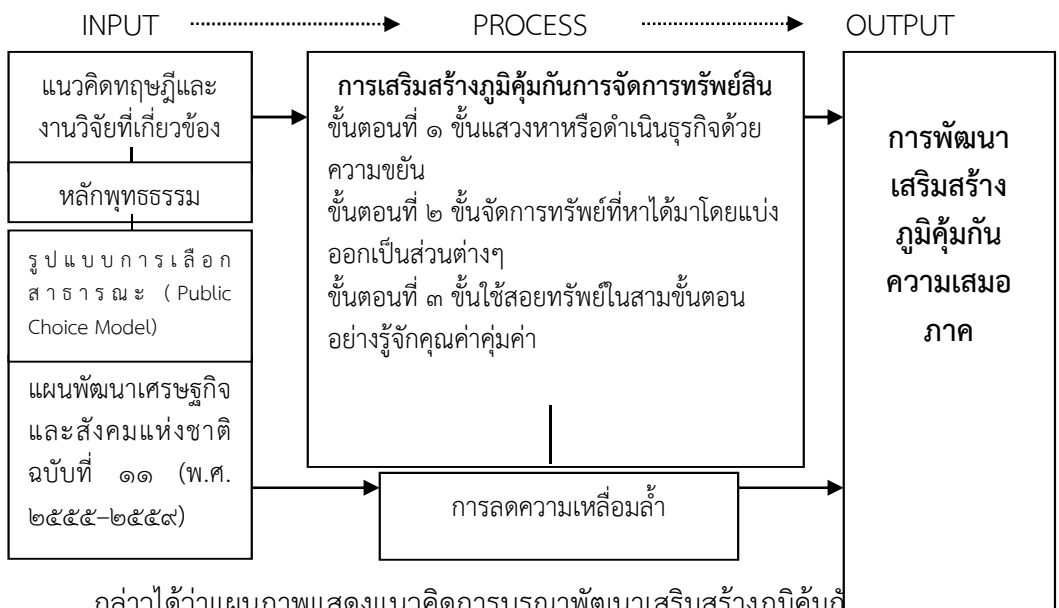
^{๑๔} พระมหาสุทิตย์ อาภาภโร (อบอูน) และคณะ, CSR เชิงพุทธแปลงทุนให้เป็นบุญสร้างบุญด้วยปัญญา, (นนทบุรี : บริษัท ดีไซน์ ดีไลน์ จำกัด, ๒๕๕๗), หน้า๑๒๐.

กล่าวได้ว่าประเด็นหลักพุทธธรรมเสริมสร้างวินัยด้านการจัดการทรัพย์สินเป็นการใช้สอยด้วยการคำนึงถึงหลักการจัดสรรงบประมาณดำเนินกิจการธุรกิจ การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเสริมสร้างวินัยด้านการจัดการทรัพย์สินดำเนินกิจการภาคองค์กร ขั้นตอนที่ ๑ ชั้นแสวงหาหรือดำเนินธุรกิจขั้นตอนที่ ๒ ชั้นจัดการทรัพย์สินที่หาได้มาเป็นกำไร ขั้นตอนที่ ๓ ชั้นใช้สอยทรัพย์สินในสามขั้นตอนอย่างรู้จักคุณค่าคุณค่าที่มุ่งเน้นลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

สรุป ประเด็นหลักพุทธธรรมเสริมสร้างวินัยด้านการจัดการทรัพย์สินเป็นการใช้สอยด้วยการคำนึงถึงหลักการจัดสรรงบประมาณดำเนินกิจการธุรกิจ โครงการทางเศรษฐกิจและนำเอาหลักนโยบายและเศรษฐกิจเข้ามาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงสินค้าของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ตามกรอบรูปแบบการเลือกสาธารณะ (Public Choice Model) เพื่อปากท้องของประชาชนเน้นทางเลือกของประชาชน ความเหลื่อมล้ำมีลักษณะเป็นเหมือนลูกโซ่ โดยความเหลื่อมล้ำภายในและภายนอกองค์กรมีความสัมพันธ์กัน แนวทางลดความเหลื่อมล้ำสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ ด้านประโยชน์ต่อประชาชนและภาคธุรกิจ สังคมและคุณภาพชีวิตลดปัญหาความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงโอกาสทางเศรษฐกิจ ด้านอำนาจในการซื้อ ด้านการเข้าถึงบริการทางการแพทย์ ด้านการเข้าถึงการศึกษา

แผนภาพแสดงแนวคิด

แผนภาพแนวคิดการพัฒนาเสริมสร้างภูมิคุ้มกันการบริหารนโยบายและเศรษฐกิจความเสมอภาค

กล่าวได้ว่าแผนภาพแสดงแนวคิดการบูรณาการพัฒนาเสริมสร้างภูมิคุ้มกันเศรษฐกิจความเสมอภาคได้แก่ ๑) ปัจจัยนำเข้าเลือกรูปแบบการเลือกสาธารณะ (Public Choice Model) คือทฤษฎี เน้นประจักษ์หน่วยวิเคราะห์ ลักษณะของกิจกรรม คุณ ค่า ที่ได้ รับ ๒) ชั้นกระบวนการการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันการจัดการทรัพย์สิน ขั้นตอนที่ ๑ ชั้นแสวงหาหรือดำเนินธุรกิจ

ด้วยความขยัน ชั้นตอนที่ ๒ ชั้นจัดการทรัพยากรที่หาได้มาโดยแบ่งออกเป็นส่วนต่างๆ ชั้นตอนที่ ๓ ชั้นใช้สอยทรัพยากรในสามขั้นตอนอย่างรู้จักคุณค่าคุณค่า ๓) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน

ความสมดุล เสมอภาค มิติต่าง ๆ ของประชาชนครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศไทย

บทสรุป

การบูรณาพัฒนาเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน ประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเสริมสร้างวินัยการจัดการทรัพยากรดำเนินกิจการภาคองค์กรธุรกิจ (SMEs) ขนาดกลางและย่อมที่มุ่งเน้นลดความเหลื่อมล้ำในสังคมประเด็นพัฒนาการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเสริมสร้างวินัยด้านการจัดการทรัพยากรเป็นการใช้สอยด้วยการคำนึงถึงหลักการจัดสรรงบประมาณดำเนินกิจการธุรกิจ หลักพุทธธรรมเสริมสร้างวินัยด้านการจัดการทรัพยากรเป็นการใช้สอยด้วยการคำนึงถึงหลักการจัดสรรงบประมาณดำเนินกิจการธุรกิจ การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเสริมสร้างวินัยด้านการจัดการทรัพยากรดำเนินกิจการภาคองค์กร ชั้นตอนที่ ๑ ชั้นแสวงหาหรือดำเนินธุรกิจชั้นตอนที่ ๒ ชั้นจัดการทรัพยากรที่หาได้มาเป็นกำไร ชั้นตอนที่ ๓ ชั้นใช้สอยทรัพยากรในสามขั้นตอนอย่างรู้จักคุณค่าคุณค่าที่มุ่งเน้นลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

การลดความเหลื่อมล้ำในระดับสังคม องค์กรและครอบครัวจัดเป็นองค์กรเช่นกันเมื่อศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์กรและระดับสังคมคือ ลดความเหลื่อมล้ำด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมโดยมาตรการของรัฐบาลเพื่อปรับลดความเหลื่อมล้ำมีความขัดแย้งกับหลักประสิทธิภาพแนวทางลดความเหลื่อมล้ำสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายประชากรยากจนของประเทศรายพื้นที่ การกระจายได้สู่ประชาชนฐานรากอย่างเป็นระบบ สร้างชุมชนต้นแบบด้านการพัฒนารายได้อย่างยั่งยืน สร้างจิตสำนึกด้านการช่วยเหลือตนเอง แนวทางลดความเหลื่อมล้ำ ๔ ด้าน คือ

๑) ด้านประโยชน์ต่อประชาชนและภาคธุรกิจ สังคมและคุณภาพชีวิตลดปัญหา ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงโอกาสทางเศรษฐกิจเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของผู้ประกอบการ SMEs และประชาชนทั่วไป

๒) ด้านกระจายอำนาจในการซื้อ

๓) ด้านการเข้าถึงบริการทางการแพทย์

๔) ด้านการเข้าถึงการศึกษา

อันจะนำไปสู่ความเหลื่อมล้ำด้านต่างๆ แห่งความสุขสามารถช่วยลดความเหลื่อมล้ำผลลัพธ์แห่งความสุขยังช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมในมิติต่าง ๆ คือ ความเหลื่อมล้ำด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านความรู้

นโยบายและเศรษฐกิจความเสมอภาค สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทั้งภายนอกและภายในประเทศที่จะส่งผลกระทบต่อทิศทางการพัฒนาประเทศไทยในอนาคต จำเป็นต้อง

กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เหมาะสม ประเด็นทางเศรษฐกิจและนำเอาหลักนโยบายและเศรษฐกิจเข้ามาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ รวมถึงแนวความคิดรัฐประศาสนศาสตร์ (Public Administration) และหลักเศรษฐศาสตร์ ในการวิเคราะห์นโยบายมากขึ้นเพื่อส่งเสริมการเข้าถึงสินเชื่อของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ตามกรอบรูปแบบการเลือกสาธารณะ (Public Choice Model) เพื่อปากท้องของประชาชนเน้นทางเลือกของประชาชน ความเหลื่อมล้ำมีลักษณะเป็นเหมือนลูกโซ่ โดยความเหลื่อมล้ำภายในและภายนอกองค์กรมีความสัมพันธ์กัน แนวทางลดความเหลื่อมล้ำสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ ด้านประโยชน์ต่อประชาชนและภาคธุรกิจ สังคมและคุณภาพชีวิตลดปัญหาความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงโอกาสทางเศรษฐกิจ ด้านอำนาจในการซื้อ ด้านการเข้าถึงบริการทางการแพทย์ ด้านการเข้าถึงการศึกษา สอดคล้องกับวิสัย อนาคตชาติและจุฬามาต แก้วพิจิตร ได้ศึกษาวิจัยเรื่องลักษณะขององค์กรแห่งความสุขที่เกี่ยวข้องกับความเหลื่อมล้ำในองค์กร และเพื่อศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ขององค์กรแห่งความสุขที่ส่งผลต่อการลดความเหลื่อมล้ำทั้งในองค์กรและในด้านอื่นๆ ของสังคม พบว่า ความเหลื่อมล้ำมีลักษณะเป็นเหมือนลูกโซ่ โดยความเหลื่อมล้ำภายในและภายนอกองค์กรมีความสัมพันธ์กัน ความเหลื่อมล้ำในองค์กรแบ่งเป็น ๒ ประเภทคือ ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ และ ความเหลื่อมล้ำที่ก่อให้เกิดช่องว่างระหว่างพนักงาน การเป็นองค์กรแห่งความสุขสามารถช่วยลดความเหลื่อมล้ำดังกล่าวได้ โดยลดความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ด้วยการตอบสนองความต้องการพื้นฐาน และลดความเหลื่อมล้ำที่ก่อให้เกิดช่องว่างระหว่างพนักงาน ด้วยวิธีต่าง ๆ คือ ๑) การพัฒนาความรู้ ความสามารถ ๒) การสร้างสัมพันธภาพในองค์กร ๓) การสร้างการยอมรับพนักงาน ๔) การบริหารจัดการ ๕) การสร้างวัฒนธรรมองค์กร ๖) การสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงาน และ ๗) ภาวะผู้นำที่ดี

บรรณานุกรม

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

_____ .พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ :

บุญทัน ดอกไธสง. **ขอบข่ายรัฐประศาสนศาสตร์ยุคโลกาภิวัตน์**. กรุงเทพมหานคร : ปัญญาชน, ๒๕๕๓.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). **พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ**, พิมพ์ครั้งที่ ๑๑, กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๒. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖.

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). **พุทธวิธีบริหาร**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙.

พระมหาสุทิตย์ อาภากร (อบอุ่น) และคณะ. **CSR เชิงพุทธแปลงทุนให้เป็นบุญสร้างบุญด้วยปัญญา**. นนทบุรี : บริษัท ดีไซน์ ดีไลน์ จำกัด, ๒๕๕๗.

ประดินันท์ อุปรมัย,รศ.ดร.. **สร้างทีมงานตามหลักคิดเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย, ๒๕๕๑.

วิชัย อุตสาหจิตและจุฑามาศ แก้วพิจิตร. **องค์การแห่งความสุขกับความเหลื่อมล้ำในสังคม**. วารสารพัฒนบริหารศาสตร์, ปีที่ ๕๓ ฉบับที่ ๑ (๒๕๕๖).

(๒) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ : www

ISMED สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. **นิยาม SMEs**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.ismed.or.th/> [เข้าถึงเมื่อ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๗].

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. **โมเดลใหม่การพัฒนา : บทบาทที่เหมาะสมของภาครัฐในการจัดสรรทรัพยากร**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://tdri.or.th/tdri-insight/yearend๒๐๑๓-roles-of-government/> [เข้าถึงเมื่อ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๗].

ไทยพับลิก้า.**นโยบายรัฐบาลกับการลดความเหลื่อมล้ำ**. [ออนไลน์], แหล่งที่มา : www.thaipublica.org, [เข้าถึงเมื่อ เข้าถึงเมื่อ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๗].

Berman, Evan M. **Public administration in Southeast Asia : Thailand, Philippines, Malaysia, Hong Kong, and Macao**. Boca Raton, FL : CRC Press, 2011.

Ryan, John. **Administration of the Bangkok municipality**. [Bangkok : Institute of Public Administration. Bangkok : Thammasat University. 1981?.